

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

MONINAISET KESTÄVYYDET JA TYÖ

Esitelmä Työelämän tutkimuspäivillä Tampereelle 8.11.2012

Tutkimusprofessori Jussi Simpura, THL, strategia- ja kehittämissyksikkö

1 MONINAISET KESTÄVYYDET JA TYÖ: esityksen runko

- Kolme pientä johdantoa
- Millaisia ”kestävyyksiä” Suomen hallituksen, ministeriöiden ja asiantuntijalaitosten strategioissa – ja miten työ niissä piileksii
- Millaista tuoretta kestävyyskeskustelua Suomen yhteiskuntatieteellisessä tutkijamaailmassa
- Moninaisten kestävyyksien kartta
- Yhteenveto: työ kestävyyksien kartalla Suomessa

2 Antti Kasvion vetämä Kestävän työelämän hanke Työterveyslaitoksella

- (Kasvio, Antti (2009, Työpoliittinen aikakauskirja):
- **Kestävä kehitys ja työelämä**
- Kasvio, Antti ; Räikkönen, Timo & Moilanen, Liisa (2010, project description):
- **Sustainable work - what's in it?**
- (Kasvio, Antti ; Räikkönen, Timo & Moilanen, Liisa (2011, työpajaesitys)):
- **Kestävä työ – töiden kehittämisen uusi paradigma**
- Räikkönen, Timo (2011, Nordic Journal ...):
- **The greening of work: How green is green enough?**
- Kasvio, Antti (2011, manuscript):
- **Emancipation of work: enlightenment's failed project and efforts to rescue it**
- (Kasvio, Antti (2010, Futura -lehti):
- **Hyvinvoinnin perustan murenemisesta kestävään työelämään**
- & mm. joukko Antti Kasvion esitelmiä (näistä vähän lisää myöhemmin)

- ks. www.ttl.fi/en/research_projects/sustainable_working_life

3 Hallituksen, ministeriöiden ja asiantuntijalaitoksien strategioita 2012

- **Kataisen hallituksen ohjelma** (lähinnä kestävyysvaje, myös perinteistä kestävästä kehitystä) (kesä 2011)
- **TEM:n strategiat** (konsernistratégia ja substanssistrategiat) (aika vähän kestävyyttä) (2009-2011)
- **TTL:n strategia** (täälläkin aika vähän kestävyyttä) (2010)
- **STM:n strategia** (sosiaalinen kestävyys avainsanana) (2011)
- **THL:n strategia** (ei kestävyyttä, mutta kyllä varautumista) (2011)
- Valmisteilla: Kansallinen kestävä kehityksen strategia (uusimistyö alkoi 2012) & ehdotuksia: Bkt ja kestävä hyvinvointi – asiantuntijaryhmä: (perinteinen ja ”uusi” KEKE vastakkain?) (2011)

4 Tuoreita seminaareja ja vastaavia, joissa on sivuttu työtä ja kestävyttä

- Työelämän tulevaisuus –seminaari 28.9.2012 (Professoriliitto) [Ulla Kinnunen, Petteri Pietikäinen, Eero Vaara, Marja-Liisa Manka, Markku Wilenius ja Antti Kasvio]
- Tulevaisuuden tutkimuksen seura: Valtioneuvoston tulevaisuusselonteko 9.10.2012 [koordinaattori Pekka Lindroos, ks. www.2030.fi]
- LYNET-konsortion tutkimuspäivä 10.10.2012 [Frank Gees: Socio-technical transition to sustainability]
- Sosiaalipoliittisen yhdistyksen iltapäiväseminaari ”Kestävän kehityksen työpolitiikka” 17.10.2012 [Antti Kasvio, Timo Järvensivu, Annukka Berg, Petri Palmu ja Juha Nurmela] *

4+ Tulossa: tuoreita seminaareja ja julkaisuja

- TULOSSA julkaisuja mm.
- Järvensivu, Schmidt & Palmu: Työ ekologisesti ja sosiaalisesti kestävässä tulevaisuudessa
- TULOSSA TAPAHTUMIA MM. :
- Yhteiskuntatieteilijäpäivät 2012: iltapäivällä valtiotieteilijäseminaari ”Eriarvoistuva työelämä – tarua vai totta?” Helsinki 16.11.2012 (esiintyjänä mm. Marja-Liisa Manka)
- Työhyvinvoinnin Tulosfoorumi 21.11.2012 (maksullinen kallis seminaari)

5 Kestävyyden lajeja ilmiöalueittain

- taloudellinen (ml. kestävyysvaje) : ”tasaista talouskasvua ilman velkaantumista ja varastojen hävittämistä”
- sosiaalinen : ”turvataan ihmisille tasavertaiset mahdollisuudet hyvinvointiin, päätöksentekoon ja perusoikeuksien toteutumiseen”
- ekologinen: ”ihmisen toiminnan sopeuttamista luonnon kestokykyyneen”)
- Kulttuurinen: ”kulttuurien moninaisuuden säilyminen sukupolvelta toiselle”
- inhimillinen: ”mahdollisuus elää terveenä, työkykyisenä ja turvallisesti (lähes koko elämänkaaren)” (mukailtu Kasvion (2010) pohjalta)

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

6 Kestävyyden lajeja: kaksi jaottelua kestävyyden luonteen mukaan

- **A. Sanakirjapohjalta:** sustainability = vakaus, pysyvyys; resilience = toipumiskyky; adaptive efficiency = sopeutumistehokkuus
- **B. Heikko ja vahva kestävyys** (Timo Järvensivun esityksestä 17.10.2012)
- Heikko kestävyys: talous, sosiaalinen ja ekologinen erillisinä toiminnan kenttinä, mutta tasapainossa keskenään
- Vahva kestävyys: ekologinen ja sosiaalinen hyvinvointi ovat taloudellisen hyvinvoinnin edellytyksiä; toiminnan kentät eivät ole erillisiä vaan sisäkkäisiä, ekologinen sisimpänä

7 Ehdotus alkeelliseksi kestävyyksien karttapohjaksi ilmiöalueen ja kestävyysluonteen mukaan

DIA 7 Ehdotus alkeelliseksi kestävyyksien karttapohjaksi ilmiöalueen ja kestävyysluonteen mukaan

Kestävyysluonne	Kestävyysilmiöalue					
	Taloudellinen	Sosiaalinen	Ekologinen	Kulttuurinen	Inhimillinen	Jokin muu, mikä:
sustainability vakaus, pysyvyys						
resilience toipumiskyky						
adaptive efficiency sopeutumistehtokkuus						
jokin muu, mikä:						

Dia 8 Yhteenveto: työ kestävyyksien kartalla Suomessa

- **Kestävyys kelpaa kaikille ja kaikkialla**
  - Kestävyys kytenyt pitkään eräissä asianharrastajapiireissä (KEKE ja myös työelämä)
  - Varsinainen kestävyysbuumi noussut vuoden 2011 hallitusohjelman jälkeen
- **Työ ja kestävydet: niukasti esillä strategiadokumenteissa**
  - TTL ollut ja on keskeinen ajatushautomo: entä tutkimuslaitosuudistus?
  - Missä nykyisin ”aktiivinen sosiaalipolitiikka” työkytkentöineen? Entä ”työkeskeinen sosiaalipolitiikka”?
- **Kestävydet nousevat myös tulevaisuusselonteossa -> Tapaamisiin vuoden kuluttua**
  - Selonteko valmistuu 2013: kestävä kasvu pääteemana
  - Pekka Himasen vetämä projekti ja ”Sininen kirja” 2013: työhyvinvointi keskeisenä kestävyden lähteenä

